

В.06.3 Положення ФІДЕ щодо класифікації арбітрів

1. Загальні положення

Це Положення включає всі аспекти, пов'язані з класифікацією шахових арбітрів міжнародного рівня (міжнародний арбітр (IA) і арбітр ФІДЕ (FA)).

1.1 Статуси арбітрів

У шахових арбітрів (IA і FA) може бути два (2) різних статуси: активний (a) неактивний (i).

Статус використовується для того, щоб визначати, чи арбітр допускається до суддівства змагань з обчисленням рейтингу ФІДЕ.

1.2 Категорії арбітрів

Категорії арбітрів використовуються для того, щоб класифікувати арбітрів (IA і FA), виходячи з наявного у них досвіду, і визначати, чи допускається призначення арбітра на світові та континентальні змагання.

1.2.1 Класифікація міжнародних арбітрів (IA) включає наступні категорії:

- категорія A
- категорія B
- категорія C
- категорія D

1.2.2 Арбітри ФІДЕ (FA) класифікуються як категорія D

1.3 Категорії турнірів

У цих положеннях шахові змагання розділені на різні категорії із зазначенням вимог щодо призначення арбітрів.

1.3.1 Турніри категорії A

Турніри категорії A включають лише основні світові змагання, перелічені нижче.

1.3.1.1 Основні світові змагання

Наступні змагання з офіційного календаря ФІДЕ вважаються «основними світовими змаганнями» для класифікації арбітрів:

- a) Всесвітня шахова олімпіада серед чоловіків та жінок (Open and Women);
- b) Цикл турнірів за звання Чемпіона світу серед чоловіків та жінок (Open and Women):
 - Матч за звання чемпіона світу ФІДЕ
 - Турнір претендентів ФІДЕ
 - Кубок світу ФІДЕ
 - Гран-прі ФІДЕ
 - Grand Swiss ФІДЕ
- c) Чемпіонат світу з швидких шахів та блицу серед чоловіків та жінок (Open and Women);
- d) Командний чемпіонат світу серед чоловіків та жінок (Open and Women);
- e) Юніорський чемпіонат світу серед юнаків та дівчат (Open and Girls).

1.3.2. Турніри категорії В.

Турніри категорії В включають інші світові змагання, великі континентальні змагання та спеціальні турніри вищого рівня, перераховані нижче.

1.3.2.1 Інші світові змагання

Наступні змагання з офіційного календаря ФІДЕ вважаються «іншими світовими змаганнями» для класифікації арбітрів:

- a) Чемпіонат світу з шахів серед ветеранів серед чоловіків та жінок (Open and Women);
- b) Командний чемпіонат світу з шахів серед ветеранів серед чоловіків та жінок (Open and Women);
- c) Всесвітня юнацька олімпіада до 16 років;
- d) Дитячо-юнацькі першості світу серед хлопчиків та дівчаток та серед юнаків та дівчат (Open and Girls);
- e) Чемпіонат світу серед школярів та студентів серед юнаків та дівчат (Open and Girls);
- f) Чемпіонат світу серед аматорів;
- g) Першість світу з швидких шахів та бліцу: юніорська та дитячо-юнацька серед хлопчиків та дівчаток, юнаків та дівчат (Open and Girls);
- h) Чемпіонат світу для гравців з обмеженими можливостями;
- i) Чемпіонат світу серед юніорів для гравців з обмеженими можливостями;
- j) Інші нові змагання, започатковані ФІДЕ.

1.3.2.2. Основні континентальні змагання.

Наступні змагання з офіційного календаря ФІДЕ вважаються «основними континентальними змаганнями» для класифікації арбітрів:

- a) Особистий континентальний чемпіонат серед чоловіків та жінок (Open and Women);
- b) Командний континентальний чемпіонат серед чоловіків та жінок (Open and Women);
- c) Чемпіонат континенту серед юніорів, юнаків та дівчат (Open and Girls);
- d) Континентальний кубок клубів серед чоловіків та жінок (Open and Women);
- e) Континентальний чемпіонат з швидких шахів та бліцу серед чоловіків та жінок (Open and Women).

1.3.2.3 Змагання найвищого рівня.

Наступні типи змагань вважаються «змаганнями найвищого рівня» для класифікації арбітрів:

- a) Відкриті колові турніри щонайменше з десятьма (10) учасниками (6 - у коловому турнірі у два кола) із середнім рейтингом понад 2600;
 - b) Колові турніри серед жінок як мінімум із десятьма (10) учасницями (6 - у коловому турнірі у два кола) із середнім рейтингом понад 2400;
- Такі змагання можуть бути обраховані для шахів, швидких шахів або бліцу.

1.3.3. Турніри категорії С.

Турніри категорії С включають інші континентальні змагання та сильні за складом міжнародні турніри, перелічені нижче.

1.3.3.1 Інші континентальні змагання

Наступні змагання з офіційного календаря ФІДЕ вважаються "іншими континентальними змаганнями" для класифікації арбітрів:

- a) Континентальний чемпіонат серед ветеранів серед чоловіків та жінок (Open and Women);
- b) Континентальний командний чемпіонат серед ветеранів серед чоловіків та жінок (Open and Women);
- c) Дитячо-юнацька першість континенту серед хлопчиків та дівчаток, юнаків та дівчат (Open and Girls);
- d) Континентальний чемпіонат серед школярів та студентів серед юнаків та дівчат (Open and Girls);
- e) Континентальний чемпіонат серед аматорів
- f) Першість континенту зі швидких шахів та бліцу, юніорська та дитячо-юнацька серед хлопчиків та дівчаток, юнаків та дівчат (Open and Girls);
- g) Інші нові змагання, засновані континентальними шаховими організаціями.

1.3.3.2 Сильні за складом міжнародні змагання

Наступні змагання вважаються "сильними за складом міжнародними змаганнями" для класифікації арбітрів:

- a) Відкриті колові турніри щонайменше з десятима (10) учасниками (6 - у коловому турнірі у два кола) із середнім рейтингом понад 2500;
- b) Колові турніри серед жінок як мінімум із десятима (10) учасницями (6 - у коловому турнірі у два кола) із середнім рейтингом понад 2300;
- c) Шахові змагання, що проводяться як мінімум у 9 турів за участю понад 150 гравців, командні або особисті, включаючи мінімум 75% гравців з рейтингом та 20 титулованих гравців (GM, WGM, IM, WIM, FM, WFM) як мінімум із трьох (3) федерацій як окремий турнір або як шаховий фестиваль (шахове змагання, яке охоплює кілька турнірів, що проходять одночасно). Такі змагання мають бути обраховані за рейтингом ФІДЕ для шахів.

1.3.4 Турніри категорії D

У турнірів категорії D повинні бути ті самі мінімальні вимоги, що й норми для звання міжнародного арбітра (IA)

2. Активні та неактивні міжнародні арбітри та арбітри ФІДЕ

2.1 Міжнародний арбітр (IA) або арбітр ФІДЕ (FA) вважається «неактивним», якщо протягом періоду, що дорівнює чотирьом (4) рокам, він успішно не пройшов курс підвищення кваліфікації, організований Комісією арбітрів ФІДЕ. Коли настає дата "закінчення активності" арбітра, його статус змінюється на "неактивний".

2.1.1 Неактивний арбітр не може виконувати обов'язки головного арбітра у будь-якому турнірі з обчисленням рейтингу ФІДЕ, за винятком тих, у яких немає можливості отримання норм для гравців.

2.1.2 Неактивний арбітр не може бути відібраний для суддівства у будь-якому офіційному змаганні ФІДЕ або континентальному змаганні.

2.2 Дата «закінчення активності» розраховується та оновлюється шляхом додавання чотирьох (4) років до:

2.2.1 дати присвоєння звання арбітр ФІДЕ (FA), якщо звання FA присвоюється вперше.

2.2.2. останній день останнього курсу підвищення кваліфікації або сертифікаційного семінару міжнародних арбітрів (IA), який арбітр успішно пройшов.

2.3 Отримання нового звання або категорії не впливає на дату завершення активності.

2.4 Неактивні міжнародні арбітри (IA) та арбітри ФІДЕ (FA) відзначені як неактивні у своїх профілях на сервері рейтингів ФІДЕ.

2.5 Неактивні міжнародні арбітри (IA) та арбітри ФІДЕ (FA) можуть знову вважатися активними лише після успішного проходження курсу підвищення кваліфікації та після затвердження Комісією арбітрів.

2.6 **Перехід з 2021 року – для поступового впровадження нових положень. Початкова дата закінчення активності розраховуватиметься таким чином, коли набудуть чинності нові положення:**

2.6.1 **Активні арбітри з останнім турніром у 2016 році або раніше: 31/12/2020 встановлено неактивний статус.**

2.6.2 **Активні арбітри з останнім турніром у 2017 році: IA 31/12/2021 – FA 31/12/2022**

2.6.3 **Активні арбітри з останнім турніром у 2018 році: 31/12/2022**

2.6.4 **Активні арбітри з останнім турніром у 2019 році: 31/12/2023**

2.6.5 **Активні арбітри з останнім турніром у 2020 році: 31/12/2024**

3. Категорія А

Категорія А є найвищим рівнем класифікації міжнародних арбітрів.

Щоб пройти класифікацію у категорії А, арбітри повинні відповідати всім наступним критеріям:

3.1 Мають звання міжнародного арбітра як мінімум протягом п'яти (5) років.

3.2 Мають «активний» статус арбітра.

3.3 Вони показали чудове знання Правил гри в шахи та турнірних правил, і під час їх діяльності як арбітрів на них не було накладено жодних стягнень.

3.4. Були класифіковані у категорії В як мінімум протягом двох (2) років.

3.5 Працювали як головний арбітр або заступник головного арбітра категорії В за останні п'ять (5) років з позитивною оцінкою:

а) як мінімум у двох (2) турнірах категорії А, перерахованих у пункті 1.3.1, або
б) як мінімум в одному (1) турнірі категорії А, які перераховані у пункті 1.3.1, та трьох (3) турнірах категорії В, які перераховані у пункті 1.3.2.

4. Категорія В

Категорія В є другою за значимістю рівня класифікації Міжнародних арбітрів. Щоб пройти класифікацію у категорії В, арбітри повинні відповідати всім наступним критеріям:

4.1 Мають звання міжнародного арбітра як мінімум протягом трьох (3) років.

4.2 Мають активний статус арбітра.

4.3 Вони показали чудове знання Правил гри в шахи та турнірних правил, і під час їх діяльності як арбітрів на них не було накладено жодних стягнень.

4.4 Були класифіковані у категорії С як мінімум протягом двох (2) років

4.5 Працювали як головний арбітр або заступник головного арбітра категорії С за останні п'ять (5) років з позитивною оцінкою:

а) як мінімум у двох (2) турнірах категорії В, перерахованих у пункті 1.3.2, або
б) як мінімум в одному (1) турнірі категорії В, які перераховані у пункті 1.3.2, та трьох (3) турнірах категорії С, які перераховані у пункті 1.3.3.

5. Категорія С

Категорія С представляє з себе третій за значимістю рівень класифікації міжнародних арбітрів.

Щоб пройти класифікацію у категорії С, арбітри повинні відповідати всім наступним критеріям:

5.1 Мають звання міжнародного арбітра як мінімум протягом одного (1) року.

5.2. Мають «активний» статус арбітра.

5.3 Вони показали чудове знання Правил гри у шахи та турнірних правил, і під час їх діяльності як арбітрів на них не було накладено жодних стягнень.

5.4 Працювали як головний арбітр або заступник головного арбітра як міжнародний арбітр категорії D за останні п'ять (5) років з позитивною оцінкою:

а) як мінімум у двох (2) турнірах категорії С, перерахованих у пункті 1.3.3, або
б) як мінімум в одному (1) турнірі категорії С, що перераховані у пункті 1.3.3, та трьох (3) турнірах категорії D, які перераховані у пункті 1.3.4.

6. Категорія D

Категорія D надається автоматично усім арбітрам ФІДЕ або міжнародним арбітрам.

7. Процедура подання заявки для класифікації міжнародних арбітрів (IA) та арбітрів ФІДЕ (FA).

7.1 Відповідальність за класифікацію міжнародних арбітрів (IA) та арбітрів ФІДЕ (FA) за вищезгаданими категоріями несе Комісія арбітрів.

7.2 Заявки до Комісії арбітрів повинна подавати федерація заявника максимально швидко після останнього змагання, що враховується, за допомогою бланку заявки на підвищення класифікації арбітра (IA3).

7.2.1 У поданій заявці має бути зазначена точна мінімальна кількість необхідних турнірів, як описано у пунктах 3.5, 4.5 та 5.4.

7.3 Усі турніри, що вказані для підвищення категорії, повинні відрізнятися від турнірів, які вже використовувалися у попередній заявці на підвищення категорії або отримання звання, та повинні починатися після останнього підвищення категорії або присвоєння звання.

7.4 Національна федерація відповідає за реєстраційний внесок.

7.4.1 Якщо федерація заявника відмовляється подавати заявку, заявник може подати свої матеріали на розгляд Комісії арбітрів, яка займеться його аналізом.

7.4.2 Якщо з'ясується, що достатньої підстави для відмови немає, заявник може подати апеляцію у ФІДЕ та подати заявку (і сплатити) на категорію самостійно.

8. Призначення міжнародних арбітрів (IA) та арбітрів ФІДЕ (FA) відповідно до їх категорій

При призначенні арбітрів на світові та континентальні змагання необхідно враховувати відповідність між категоріями арбітрів та високим рівнем таких турнірів.

8.1 Як головних арбітрів на світові змагання призначають лише міжнародних арбітрів (IA) категорії A або B.

8.2 Арбітри національного рівня не можуть бути призначені на світові змагання без попереднього затвердження Комісії арбітрів ФІДЕ. Офіційне призначення національних арбітрів може відбуватися лише у виняткових обставинах, однак головний арбітр може допустити кількох із них у турнірний зал як спостерігачів з навчальною метою.

8.3 Далі в таблиці наведено правила для призначення міжнародних арбітрів (IA) та арбітрів ФІДЕ (FA) залежно від їх категорій та самого змагання.

Посада/змагання	Турнір категорії A	Турнір категорії B	Турнір категорії C	Турнір категорії D
Головний арбітр	A, B	A, B	A, B, C	Всі IA&FA
Заступник головного арбітра		A, B, C	Всі IA&FA	
Секторний арбітр				
Pairing officer (Головний секретар)				
Fairplay арбітр				
Арбітр	A, B, C	Всі		

Арбітр матчу*	Всі IA&FA	IA&FA		
---------------	-----------	-------	--	--